

Boswachter Mirjam strijdt tegen vlindersterfte: 'Dat ze er niet meer zijn, is teken dat natuur achteruit gaat'

Het gaat heel slecht met de vlinders. Om uitsterven te voorkomen, worden negen natuurgebieden in Zuid-Holland omgetoverd tot vlinderparadijzen. Twee ervan liggen op Voorne-Putten. „Vlinders laten zien hoe gezond een gebied is.”

PZC Sander Sonnemans 01-06-24, 11:59

Onderzoek wijst uit dat de vlinderpopulatie in Nederland de afgelopen dertig jaar met 53 procent is afgenomen. Volgens Stichting Zuid-Hollands Landschap moet er dringend wat gebeuren; de vlinderparadijzen op Voorne-Putten moeten daarbij helpen.

Het gaat om Holle Mare; een oud krekengebied ten zuiden van Zwartewaal, en natuurgebied Kleistee bij Ouddorp. Daar wordt de natuur een handje geholpen door er zaadmengsels te zaaien waaruit kleurrijke en uitbundig bloeiende bloemen en planten voortkomen. Die moeten met hun nectar vlinders en insecten aantrekken, waardoor de biodiversiteit en het functioneren van ecosystemen als het ware een extra boost krijgen.

„Vlinders laten ons zien hoe gezond een gebied is”, zegt Jos Bisschops, directeur van het Zuid-Hollands Landschap. „Als ze er niet meer zijn, is dat een teken dat de natuur achteruitgaat.”

Een duidelijk statement. De 'dramatische afname' van de vlinderbevolking heeft een aantal oorzaken. Doordat de verstedelijking in onze provincie fors doorzet, verliest de vlinder zijn natuurlijke leefgebied, zoals bloemrijke velden en bosranden. Daarnaast zorgt de intensieve landbouw ervoor dat er minder bloemen en planten zijn waar vlinders van kunnen leven. Het extreme weer als gevolg van de klimaatverandering verstoort met zijn

zachte winters of natte zomers de levenscyclus van de vlinder. Ook tast het de voedselbronnen aan.

Er komen al veel vlinders, zoals het zandoogje

Boswachter Mirjam Eikelenboom

‘Het ene kan niet zonder het andere’

„Het is echt ernstig”, zegt Mirjam Eikelenboom, boswachter op Voorne-Putten. Ze trekt zich de negatieve ontwikkeling aan. „Het probleem staat niet op zichzelf”, stelt ze. „Met vlinders heb je ook rupsen en dat is weer voedsel voor vogels. Alles in de natuur heeft met elkaar te maken. Het ene kan niet zonder het andere. Vlinders zijn kwetsbaar. Ze hebben de ochtendzon nodig om op pad te kunnen.”

Gebieden waar de fladderaars zich thuis voelen, moeten aan drie eisen voldoen. De vlinder moet er voedsel kunnen vinden, er kunnen schuilen en zich er kunnen voortplanten. Dat wil het Zuid-Hollands Landschap versterken in de natuurgebieden Holle Mare en Kleistee. „Als de vlinders van daaruit uitwaaien over de rest van Zuid-Holland, dan zou dat mooi zijn”, zegt Eikelenboom (45).

De boswachter doet uit de doeken waarom Kleistee is aangewezen als vlinderparadijs. „Dat natuurgebied heeft oude zandwallen met akkertjes daartussen. Daar zijn veel plekken waar insecten en vlinders voedsel en schuilplekken vinden. De akkertjes zaaien we opnieuw in met een zaadmengsel van nectarsoorten. Er komen al veel vlinders, zoals het zandoogje.”

Hoe kan jij vlinders helpen in jouw eigen tuin?

1. Zorg voor voedsel. Het vlindervriendelijk maken van tuin of balkon begint met de planten. Vlinders leven van nectar, een zoete stof die in bloemen zit. De volgende planten hebben een enorme aantrekkingskracht op vlinders: winterheide, sneeuwbal (*Viburnum*), koninginnekruid, judaspenning, pinksterbloem en paardenbloem.

2. Zorg voor warmte. Vlinders zijn koudbloedige dieren. Ze hebben warmte van de zon nodig om te vliegen. Ze zoeken de zonnigste plekje van je tuin of balkon op. Zorg daarom voor zonnige plekken uit de wind, waar vlinders kunnen opwarmen.

3. Zorg voor beschutting. Vlinders houden niet van nette tuinen. Veel rupsen en poppen overwinteren op de grond en tussen dode bladeren, dus veeg in het najaar niet alle afgevallen bladeren weg en laat de dode stengels van vaste planten tot het voorjaar staan. Hiermee help je ook andere nuttige insecten, waaronder lieveheersbeestjes en gaasvliegen.

Mooie soorten

Ook het oude krekengebied Holle Mare wordt opnieuw ingezaaid met bloemrijke zaden. „Daarnaast maaien we waar nodig laat, zodat planten en bloemen vol in bloei komen, waardoor vlinders er nectar kunnen vinden. Misschien is het niet spectaculair voor het oog van de mens, maar het zijn mooie soorten, waar insecten en vlinders van kunnen profiteren.”

Er worden nog andere maatregelen getroffen om de vlinderstand op te vijzelen. Singels, houtwallen, heggen en akkerranden worden gecreëerd en onderhouden om als schuilplekken voor vlinders te dienen. Het maaien van graslanden wordt zo laat mogelijk gedaan.

„Mei”, vertelt Eikelenboom, „wordt ook wel de ‘Maai Mei Niet-maand’ genoemd. Dan laten we alles lekker staan. Niet alle planten zijn in mei uitgebloeid. Soms is dat pas in september. Door laat te maaien, kunnen planten zaad zetten en uitzaaien voor volgende jaren, zodat er altijd voedsel te vinden is voor de vlinder.”

Ik ben vastbesloten erbij te zijn wanneer we deze trend doorbreken

Mirjam Eikelenboom

Koolwitje uit cocon

In haar column op de website van het Zuid-Hollands Landschap beschreef Eikelenboom dat ze er met haar kinderen onlangs getuige van was hoe een koolwitje uit een cocon kroop.

'Pootjes en kopje kriebelden als eerste naar buiten en snel daarna volgde ook het lijfje met prachtige, zij het wat verfrommelde vleugels. De magische transformatie maakte ons stil. Mijn kinderen van verwondering. En ik eigenlijk ook. Maar tegelijkertijd was daar ook die zin weer in mijn achterhoofd: meer dan de helft van het aantal vlinders is verdwenen.'

Het doet de boswachter echt wat dat de vlinder het zo zwaar heeft. „Omdat cijfers niet liegen en vlinders ons wat vertellen over de algehele staat van de natuur. Cijfers die mij confronteren met iets dat heeft plaatsgevonden tijdens mijn nog relatief korte bestaan. In dit deel van mijn leven is meer dan de helft van het aantal vlinders verdwenen. Ik was erbij. Ik ben vastbesloten er ook bij te zijn wanneer we deze trend doorbreken en het aantal vlinders zien toenemen.”